

Ranta-alueiden monikäyttösuunnittelu

Maisema-asiantuntija Auli Hirvonen
ProAgria Etelä-Suomi ry/ MKN maisemapalvelut
3.3.2022 Rantalaidun-hanke

Mitä on ranta-alueiden monikäyttösuunnittelu?

Ranta-alueiden monikäyttösuunnittelu on käytännöllistä suunnittelua, jonka avulla löydetään rannikkoalueen tärkeimmät monimuotoisuus- ja vesiensuojelukohteet.

Suunnittelussa yhdistetään ranta-alueilla

- luonnon monimuotoisuuden hoito
- Vesien tilan parantaminen
- virkistyskäyttö
- maisemanhoito
- luonnonvarojen hyödyntäminen

A group of approximately 15 people are gathered in a field of tall, dry grass. Some are standing and talking, while others are sitting on the ground. They are wearing various outdoor clothing like jackets and hats. In the background, there is a calm lake and a dense line of green trees under a sky with scattered clouds. A semi-transparent grey box with rounded corners is overlaid on the right side of the image, containing text in Finnish.

Suunnittelussa eri
käyttäjäryhmien
intressit sekä alueiden
hoidon ja
käytön erilaiset
tavoitteet
huomioidaan ja
sovitetaan yhteen

Hailuoto

Luonnon monimuotoisuus

Luonnonvarojen hyötykäyttö

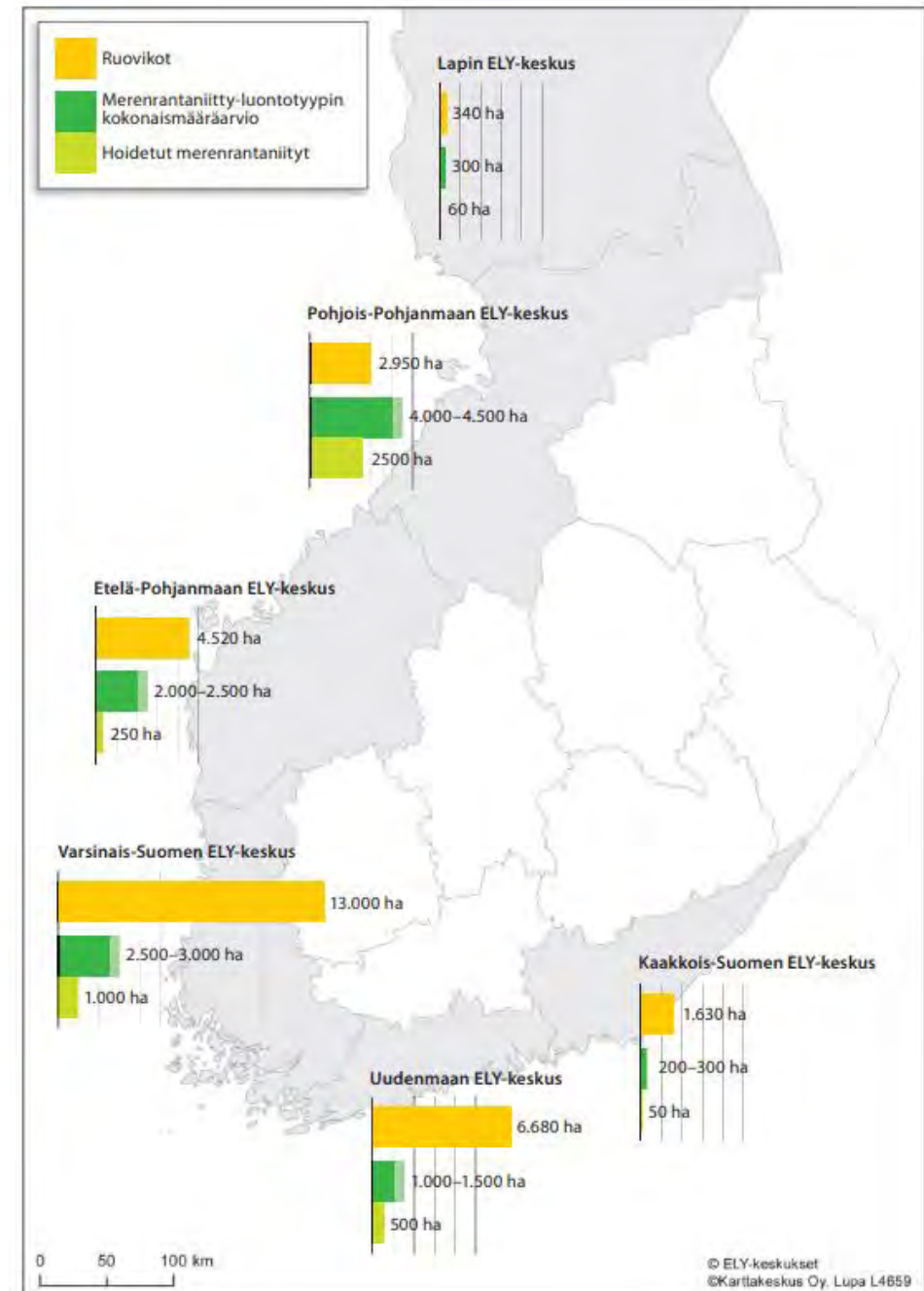
- Moni eliölaji hyötyy matalakasvuisista merenrantaniittyistä
- Huomioidaan matalalla merenrantaniityllä viihtyvä lajisto, ruovikkojen lajisto ja rantojen lahoppuilla viihtyvät lajit
- Huomioidaan uhanalaiset lajit
- Ekosysteemipalvelut:
 - ruuantuotanto, luonnonlaidun lihaa
 - järviruoko materiaalina, voidaan käyttää mm. kasvualustoina, karjan rehuna, maanparannusaineena sekä biokaasu- ja polttolaitoksilla raaka-aineena

Monikäyttösuunnittelun lähtökohtia Suomen rannikolla

Maankäyttötavoitteita ranta-alueilla voivat olla:

- Hakamaa tai metsälaidun
- Niitettävä niitty / perinnebiotooppi
- Laidunalue
- Kosteikko
- Suojavyöhyke tai luonnonhoitopelto
- Poistettava ruovikko
- Säilytettävä ruovikko
- Hyödynnettävä ruovikko
- Virkistyskäyttö

TÄRKEINTÄ LUMOSSA RANTA-ALUEILLA

- Perinnemaisemien säilyttäminen ja kunnostaminen
- Pohjoisemmassa säilyttävä riittävästi ruovikkoja
- Eteläisemmässä Suomessa tärkeää vähentää ruovikoita

Rantaniittyjen lajistoa

Ruovikkojen lajistoa

Espoo

-
- A photograph of a herd of Highland cattle grazing in a field of tall, golden-brown grass. In the background, there is a dense line of green trees under a clear blue sky. The cattle are of various colors, including brown, tan, and white, and some have long, shaggy coats and horns. A semi-transparent grey box with rounded corners is overlaid on the bottom left of the image, containing a bulleted list in Finnish. The word 'Pori' is written in bold black text in the bottom right corner.
- Suositetaan nautoja merenrannoilla ja metsäisillä alueilla
 - Huomioitava laidunnuksen aloitusajankohta linnuston tai kasvillisuuden takia joissakin kohteissa

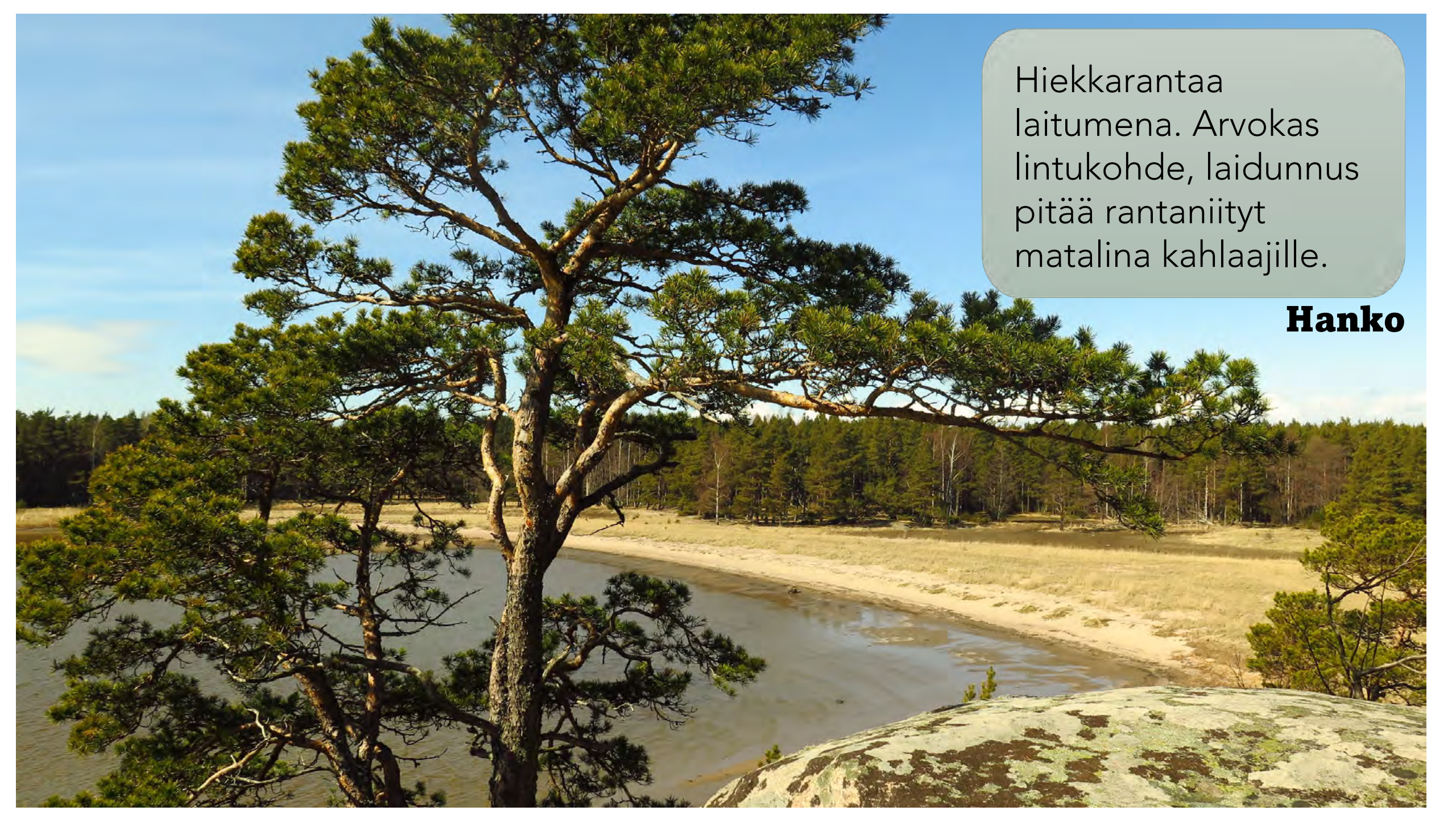
A group of brown and white cows are wading through a shallow, flooded field. The water is calm, reflecting the cows and the sky. In the background, a city skyline is visible, including several tall buildings and construction cranes. The sky is overcast with grey clouds. A light green speech bubble with rounded corners is positioned in the upper right corner of the image, containing text in Finnish.

Laidunnusta hoitotapana ei
kannata sulkea pois
kaupungeissakaan.

Helsinki

Lampaat sopivat
kuivemmille moreeni- ja
hiekkapohjaisille
rantaniityille. Tässä
saarikohteessa
laiduntavat tehokkaasti
myös hanhet.

Loviisa

Hiekkarantaa
laitumena. Arvokas
lintukohde, laidunnus
pitää rantaniityt
matalina kahlaajille.

Hanko

Virkistyskäyttö ja erilaiset palvelut

Maisemanhoito

- Maisemanhoito kohdistuu yleensä alueille missä on paljon virkistyskäyttöä
- Reitit, polut, rakenteet, opasteet
- Valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet
- Näkyminen avaaminen, ei yleensä ristiriitainen luonnonhoidon kanssa
 - maisemapuut, puuryhmät
- Ekosysteemipalvelut:
 - Kulttuuripalvelut: esteettisyys, virkistys, innoitus

A landscape photograph showing a grassy field with several trees. In the foreground, there are large, dark tree trunks and branches. A wire fence with wooden posts runs across the middle ground. In the background, there is a line of trees and a body of water under a clear blue sky.

Asutuksen vieressä
oleva laidun. Kuntien
avoimet viheralueet
(erilaisia niittyjä) voivat
olla myös
laidunnuskohteita.

Lintuharrastuksen ja
luontomatkailun suosio
kasvaa – tarvitaan
paikkoja missä voi
tutustua merenrantojen
luontoon

Raisio

Raisio

Liikkuminen
laitumella

- ohjatut reitit
- turvalliset kulut
- rakenne voi toimia aitana
- aitojen ylikulut
- opastus eläimistä
- yhteystiedot

Pori

Esteetön
Kiinnostava
Maisemaa mukaileva
Turvallinen

The background image is a landscape photograph showing a forest clearing. In the foreground, there is a grassy field with some dry, yellowish grass and a few large, flat rocks. The middle ground is filled with a dense stand of tall, thin trees, mostly without leaves, suggesting a late autumn or winter setting. The sky is a clear, bright blue.

Hamina

Linnustollisesti arvokkailla alueilla on liikkumiskielto lintujen pesinnän aikana. Lintuharrastajat ja -valokuvaajat kannattaa huomioida jo suunnitteluvaiheessa ja on hyvä osoittaa sallittuja tarkkailupaikkoja.

A landscape photograph showing a wetland area in the foreground with a forest in the background. The foreground is a grassy field with several small, shallow pools of water reflecting the sky. A few bare trees are scattered across the field. In the background, a dense forest of tall, thin trees with brown foliage stretches across the horizon under a cloudy sky.

Laidunnus nosti huomattavasti kohteen arvoja ja alue avautuu retkeilijöille.

Kirkkonummi

Sama kohde oli
tällainen muutama
vuosikymmen sitten.

Kirkkonummi

Vesien tilan parantaminen

Hyviä tapoja vesien tilan parantamiseen:

- kosteikot
- peltojen suojavaikot ja -kaistat
- säilytettävät ruovikot sitovat vesistöihin päätyviä ravinteita
- myös ruovikon tai muun vesikasvillisuuden korjuulla voidaan siirtää niihin sitoutuneita ravinteita pois vesistöistä
- **merialueiden vesien tilaan voidaan vaikuttaa tehokkaimmin valuma-alueiden vesienhoitosuunnitelmilla tai vastaavilla**

Sopimuskaidun -opas ja Laidunpankki avuksi

www.laidunpankki.fi

Kiitos!

